

Lühiülevaade Saku valla 2019. aasta eelarvest

Eelarve koostamise aluseks on Saku Vallavolikogu 20. septembri 2018. aasta määrus nr 14 „Saku valla arengukava aastateks 2012-2025“.

2019. aastaks seatud prioriteetidid :

- Rekonstrueeritakse Teaduse 1 hoone kooli ruumideks. 1. septembril 2019. aastal alustab hoones Saku Gümnaasiumi gümnaasiumiosa. Laheneb kooli ruumikitsikus ning paranevad õppimistingimused;
- Ehitatakse uus spordihoone. Luuakse paremad sportimistingimused ja uued võimalused võistluste korraldamiseks ning sündmuste läbiviimiseks, laheneb ruumikitsikus;
- Saku alevikku rajatakse uus esmatasandi tervisekeskus;
- Ehitatakse uued tööruumid vallavalitsusele;
- Alustatakse tänavavalgustusvõrgu rekonstrueerimist;
- Saku alevikku rajatakse jäätmejaam.

Jätkusuutlik eelarvepositsioon ning konservatiivne eelarvepoliitika – kõik eelarvepoliitilised otsused langetatakse eelarvestrateegia koostamise käigus ning arvestatakse kõikide rahastamisallikatega. Laenukoormus hoitakse seadusega lubatud piirides ning põhitegevuse tulemlahendus tagasimakse ja teenindamisega seotud kulud.

Põhitegevuse tulud

2019. aasta planeeritud eelarvetulud on 18 158 920 eurot. Põhitegevuse tulud suurenevad võrreldes 2018. aasta eelarvega 10,9%.

- Eelarve tuludest 65,0% ehk 11 796 040 eurot moodustavad maksutulud, millest tulumaksu (võrreldes 2018. aasta tegeliku laekumisega kasv 6%) laekumiseks on kavandatud 11 390 040 eurot. 2018. aastal laekus tulumaksu 4 715 maksumaksja tulult – 2283 eurot ühe maksumaksja ning 1055 eurot ühe elaniku kohta. Aasta jooksul lisandus Saku valda 342 elanikku, sh 99 maksumaksjat. 2019. aastal on kavandatud maksutuluseid ühe elaniku kohta 1 133 eurot, sh tulumaksu 1095 eurot.
- Teenuste müügist kogutakse eelarvesse 1 238 235 eurot, ehk 6,8% tuludest. Suuremad omatulu allikad on lasteaedade kohatasu ja Saku Valla spordikeskuse teenuste müük.
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 20,5%, ulatudes 3 695 645 euroni. Neist lõviosa on hariduskulude katmise toetus, mille hulgas on vahendid üldhariduskoolide õpetajate palgakulude katmiseks ning osaliselt koolijuhtide ja tugispetsialistide palgakuludeks, samuti õppevahendite soetamiseks ja üldhariduskoolide õpetajate koolitusteks. Peale selle toetatakse riigi eelarvest õpilaste koolilõuna kulusid, sotsiaaltoetuste maksmist ning kohalike teede korrashoidu.
- Muud tulud (keskkonnatasud, sisendkäibemaks jms) moodustavad eelarve tuludest 7,7% ehk 1 429 000 eurot.

Põhitegevuse kulud

2019. aasta planeeritud põhitegevuse kulud on 15 857 303 eurot, suurenedes võrreldes 2018. aasta eelarvega 12,9%.

Põhitegevuse kulud jaotuvad üheksa erineva valdkonna vahel, mis omakorda jagunevad majandusliku sisu alusel kaheks: majandamis- ja tööjõukulud.

Üldiste valitsemissektori teenuste kulude eelarve kokku on 1 712 100 eurot ja see moodustab kogu põhitegevuse kulude eelarvest 10,8%. Eelarve suureneb võrreldes 2018. aasta eelarvega 14,1% ja eelarvestrateegiaga 5,3%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks, sh Eesti Valdade ja Linnade Liidu ja Harjumaa Omavalitsuste Liidu liikmemaksud 30 200 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 0,2%, osakaal valdkonna kuludest 1,8%.
- Muudeks tegevuskuludeks 1 681 900 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 10,8%, osakaal valdkonna kuludest 98,2%, sh:
  - ✓ tööjõukulud 1 403 780 eurot, osakaal valdkonna kuludest 82,0%;
  - ✓ majandamiskulud 218 120 eurot, osakaal valdkonna kuludest 12,7%;
  - ✓ muud kulud 60 000 eurot, osakaal valdkonna kuludest 3,5%.

Avalik Kord (abipolitseinike kaasamiseks, MTÜde Saku Priitahtlikud Pritsimehed ja Tõdva Vabatahtlik Pääste kulude katmiseks, turvakaamerate soetamiseks, tuletõrje veevõtukohtade korrastamiseks jne.)

Kulude eelarve kokku on 47 800 eurot ja moodustab põhitegevuse kuludest 0,3%. Eelarve suureneb võrreldes 2018. aastaga 42,3% ja võrreldes eelarvestrateegiaga 85,3%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks 10 100 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 0,1%, osakaal valdkonna kuludest 21,1%.
- Muudeks tegevuskuludeks 37 700 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 0,2%, osakaal valdkonna kuludest 79,0%.

Majandus

Kulude eelarve kokku on 1 039 912 eurot ja moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 7,2%. Eelarve suureneb võrreldes 2018. aastaga 9,0% ja väheneb võrreldes eelarvestrateegiaga 9,3%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks 9 215 eurot (MTÜ-le Metsanurmele avalike teenuste osutamise jaoks, Rehemetsa Talumuuseum-Külakeskuse avaliku internetitoa ja matkaraja hoolduskulu katteks, MTÜ-le Harjumaa Ühistranspordikeskus liikmemaksu tasumiseks), osakaal põhitegevuse kuludest 0,1%, osakaal valdkonna kuludest 0,8%.
- Muudeks tegevuskuludeks 1 130 697 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 7,1%, osakaal valdkonna kuludest 99,2%, sh:
  - ✓ tööjõukulud (kõiki hallatavaid asutusi teenindavad vallavara valitsemise ja korrashoiuga seotud töökohad) 466 280 eurot, osakaal valdkonna kuludest 40,9%;
  - ✓ majandamiskulud (kohalike teede ja tänavate hooldus, sh talvine lumetõrje, liikluskorraldusvahendite uuendamine, ühistranspordi korraldamine jne) 664 417 eurot, osakaal valdkonna kuludest 58,3%.

Keskkonnakaitseks, heakorra tagamiseks, prügiveo kuludeks, jäätme punktide rajamiseks ning nende haldamiseks on kavandatud 279 035 eurot ehk põhitegevuse kulude eelarvest 1,8%.

Eelarve suureneb võrreldes 2018. aastaga 55,2% ja eelarvestrateegiaga 54,0%. Keskkonnakaitse kulude eelarve moodustavad majandamiskulud.

Elamu- ja kommunaalmajandus, kulude eelarve kokku on 381 045 eurot ja moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 2,4%. Eelarve väheneb võrreldes 2018. aastaga 3,0% ja suureneb võrreldes eelarvestrateegiaga 34,1%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks sauna ülalpidamiseks 14 500 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 0,1%, osakaal valdkonna kuludest 3,8%.
- Muudeks tegevuskuludeks majandamine 366 545 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 2,3%, osakaal valdkonna kuludest 96,2%.

Tervishoid

Tervisekeskuse ruumide kulude katteks on 2019. aasta tegevuskuludesse kavandatud 11 000 eurot 2018. aasta ja eelarvestrateegia tasemel.

Vaba aeg, kultuur

Kulude eelarve kokku on 1 822 931 eurot ja moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 11,5%. Eelarveosas kajastuvad Saku Valla Spordikeskuse, Saku Valla Noortekeskuse, Saku Vallaraamatukogu, Saku Huvikeskuse, Kiisa Rahvamaja, ajalehe väljaandmise ja valla sündmuste korraldamise kulud ning mittetulundustegevuse toetusfond. Eelarve suureneb võrreldes 2018. aastaga 13,5% ja eelarvestrateegiaga 17,5%.

Kulud jaotuvad:

- Toetused tegevuskuludeks 89 673 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 0,6%, osakaal valdkonna kuludest 4,9%.
- Muudeks tegevuskuludeks 1 733 258 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 10,9%, osakaal valdkonna kuludest 95,1%, sh:
  - ✓ tööjõukulud 832 341 eurot, osakaal valdkonna kuludest 45,6%;
  - ✓ muud majandamiskulud 900 917 eurot, osakaal valdkonna kuludest 49,5%.

Haridus

Hariduskulude eelarve kokku on 9 738 470 eurot ja moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 61,4%. Siin kajastuvad lasteaedade, üldhariduskoolide, Saku Muusikakooli kulud, teistelt omavalitsustelt haridusteenuse ostmise, koolitranspordi ja haridusasutuste toitlustuse kulud. Eelarve suureneb võrreldes 2018. aastaga 13,4% ja eelarvestrateegiaga 6,1%.

Kulud jaotuvad:

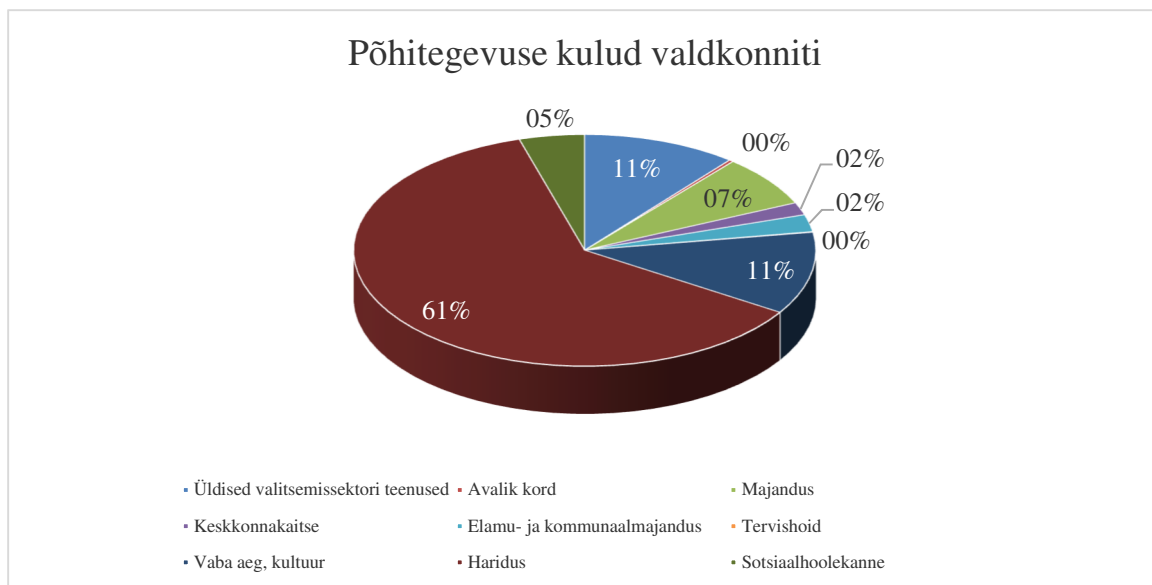
- Toetused tegevuskuludeks 8 735 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 0,1%, osakaal hariduskuludest 0,1%.
- Muudeks tegevuskuludeks 9 729 735 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 61,4%, osakaal hariduskuludest 99,9%, sh:
  - ✓ tööjõukulud 6 383 722 eurot, osakaal valdkonna kuludest 65,6%;
  - ✓ muud majandamiskulud 3 346 013 eurot, osakaal valdkonna kuludest 34,4%.

Sotsiaalhoolekanne

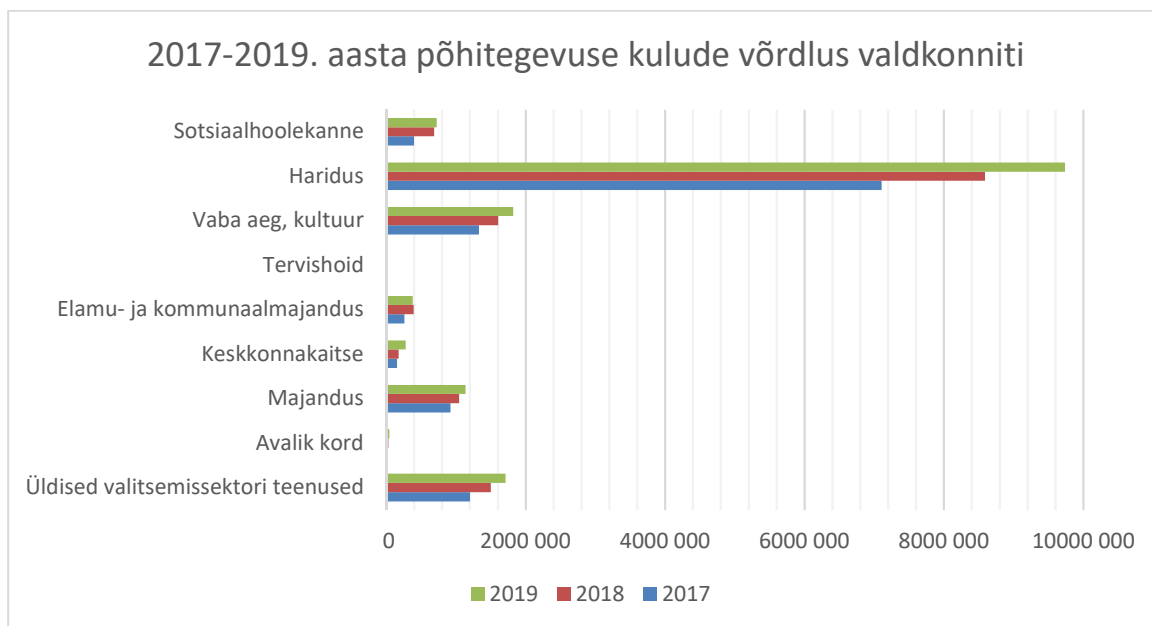
Sotsiaalse kaitse kulude eelarve kokku on 725 010 eurot ja moodustab põhitegevuse kulude eelarvest 4,6%. Eelarve suureneb võrreldes 2018. aastaga 5,2% ja võrreldes eelarvestrateegiaga 11,2%. 2019. aasta eelarvesse on arvestatud toetusfondist saadavad toetused 144 535 eurot (sama summa tulueelarves).

Kulud jaotuvad:

- Sotsiaaltoetusteks 267 684 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 1,7%, valdkonna kuludest 36,9%.
- Muudeks tegevuskuludeks 457 326 eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 2,9%, valdkonna kuludest 63,1%, sh
  - ✓ Saku Päevakeskus 285 190 eurot.
  - ✓ Muud majandamiskulud 172 136 eurot.

Joonis 2018. aasta põhitegevuse kulud valdkondade lõikes

Joonis 2018. aasta põhitegevuse kulud võrreldes 2016. ja 2017.aasta kuludega

Investeeringustegevus

2019. aasta eelarves on planeeritud investeeringustegevuseks kokku 11 583 683 eurot.

Investeeringud koosnevad:

Põhivara soetusest, 13 845 170 eurot:

• Suurimad investeeringuobjektid on:

- ✓ Uue spordihoone ehitus 4 999 064 eurot;
- ✓ Saku Valla Maja rekonstrueerimine 2 100 000 eurot
- ✓ Saku alevikku sotsiaaleluruumide ehitamine 870 523 eurot (kogumaksumus 2 149 000 eurot);
- ✓ Saku tervisekeskuse ehitus 1 941 684 eurot (kogumaksumus 1 987 740 eurot);

- ✓ Vallavalitsusele uute tööruumide rajamine 1 689 419 eurot (kogumaksumus 1 875 000 eurot);
- ✓ Teede ehitus ja remont 832 780 eurot;
- ✓ Tänavavalgustuse rekonstrueerimine 750 000 eurot
- ✓ Jäätmejaama rajamine Saku alevikku 300 000 eurot.

Intressikuludest 242 813 eurot.

Investeeringuid finantseeritakse jooksva aasta eelarve tuludest, võetud laenu (8 230 000 eurot) ja toetuste (2 417 150 eurot) arvelt. 2019. aasta eelarvesse on kavandatud põhivara müügist saadavat tulu 87 000 eurot.

Finantsseis

- **omafinantseerimisvõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on 2 301 617, millest tasutakse laenu põhiosa tagasimaksed (951 580 eurot), laenu intressikulud (242 813 eurot) ning rahastatakse käimasolevaid investeeringuid. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada investeerimisvõimekus.
- **netovõlakoormus** (kohustused miinus likviidsed varad) on 2019. aasta lõpuks 62,6% põhitegevuse tuludest ehk 11 376 207 eurot.